Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-04-21
Ärendenummer SMF-2026-00343

Handläggare
Caroline Andersson
Telefon: 031-368 48 47
E-post: caroline.andersson@stadsmiljo.goteborg.se

Återrapportering av uppdrag från stadsmiljönämnden om att utreda förutsättningarna och konsekvenserna för en kombination av utförande av serviceresor i egen samt extern regi

Förslag till beslut

Stadsmiljönämnden förklarar uppdraget om att utreda vidare förutsättningarna och konsekvenserna för en kombination av utförande av serviceresor i egen samt extern regi (SMN 2025-03-21, § 42) för fullgjort.

Sammanfattning

Stadsmiljönämnden gav stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att utreda vidare förutsättningarna och konsekvenserna för en kombination av utförande av serviceresor i egen samt extern regi (2025-03-21, § 42). Utredningen bygger på erfarenheter från den omfattande utredning som genomfördes 2024, då förvaltningen fick i uppdrag från kommunfullmäktige (KF 2023-06-08 § 13) att utreda förutsättningarna för att bedriva hela eller större delar av verksamheten gällande serviceresor i egen regi. Den aktuella utredningen presenterar analyser av kostnader, fordonsbehov, kapacitetsvariationer, arbetsmarknadspåverkan, kvalitetsaspekter och branschens nuvarande stabilitet. Resultaten visar att delvis egen regi skulle innebära marginella kostnadseffekter, stabil kvalitet i nivå med dagens lösning samt begränsade påverkansmöjligheter på rörlig trafik. Samtidigt skulle modellen ge ökad insyn, rådighet och möjlighet till innovation genom exempelvis egen referenstrafik. Förvaltningen bedömer att uppdraget är fullgjort.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kostnadsanalysen omfattar sex scenarier där antalet fordon i egen regi varierar. Resultaten visar att utfallet i samtliga scenarier innebär antingen en kostnadssänkning eller kostnadsökning. Variationen motsvarar en sänkt kostnad på upp till 2,7 procent respektive en ökad kostnad på upp till 6,2 procent av den totala trafikkostnaden. De största kostnadsdrivarna är löner, leasing och bränslekostnader.

Eftersom behovet av fordon varierar kraftigt under dygnet uppstår en utmaning i att planera bemanning och fordon på ett sätt som upprätthåller god beläggning. Ett system med delvis egen regi innebär att staden får större rådighet över fordonsflottan men också att kostnadseffektiviteten riskerar att minska vid lågtrafik. Förvaltningens bedömning är att delvis egen regi kan vara ekonomiskt hanterbart, men att kostnadseffekterna är marginella.

Bedömning ur ekologisk dimension

Den ekologiska påverkan bedöms vara begränsad i samtliga scenarier, då transportbehovet och körsträckorna förblir oförändrade. Nuvarande avtal ställer redan höga miljökrav, särskilt avseende eldrivna personbilar och fossilfria bränslen, vilket innebär att regiformen i sig har begränsad betydelse för utsläppsnivåerna. Samtidigt kan en egenregilösning skapa ökade möjligheter för staden att pröva ny teknik och nya arbetssätt i mindre skala, exempelvis kopplat till framtida innovationer inom fordonsflottan eller annan utveckling.

Bedömning ur social dimension

Ur social synvinkel innebär egen regi ökad möjlighet till kontroll över arbetsvillkor och kompetensutveckling. Branschen präglas av varierande anställningsformer och vissa leverantörer har utmaningar med arbetsrättslig följsamhet. Samtidigt har många aktörer god ordning på sina anställningsvillkor och följer krav som staden ställer i upphandling. En övergång till delvis egen regi skulle innebära att vissa förare kan erbjudas mer stabila villkor och en tryggare anställning. För resenärerna bedöms effekten vara begränsad då dagens kvalitet är stabil och ligger i nivå med rikets. Den största leveransbristen uppstår i den rörliga trafiken, vilket inte omfattas av utredningen.

Bilagor

1. Slutrapport – Utredning Serviceresor i egen regi
2. Summering slutrapport – Utredning serviceresor i egen regi
3. Totalkostnadsanalys Serviceresor
4. Totalkostnadsanalys Känslighetsanalys
5. Passlista och passberäkning
6. Slutrapport gällande utredning av att bedriva serviceresor i egen regi

Beskrivning av ärendet

Stadsmiljönämnden gav stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att utreda vidare förutsättningarna och konsekvenserna för en kombination av utförande av serviceresor i egen samt extern regi (2025-03-21, § 42). Utredningen bygger på erfarenheter från den omfattande utredningen som genomfördes 2024, då förvaltningen fick i uppdrag från kommunfullmäktige (KF 2023-06-08 § 13) att utreda förutsättningarna för att bedriva hela eller större delar av verksamheten gällande serviceresor i egen regi. Den tidigare utredningen kom fram till att det skulle innebära betydande kostnadsökningar och hög organisatorisk komplexitet att bedriva serviceresor helt i egen regi. Den nuvarande utredningen som genomförts utifrån stadsmiljönämndens uppdrag fokuserar på delvis egen regi. Utredningen tar hänsyn till aspekter som variationen i behov under dygnet, skillnader mellan fast och rörlig trafik, branschens struktur och de risker som följer av kapacitetsuppbyggnad. Möjliga scenarier har analyserats, där graden av egen regi varierat från mindre andel upp till 40 procent av resorna i egen regi, i linje med tidigare analyser.

Metod

Utredningen har genomförts av konsulter genom en kombination av datainsamling, modellering, analyser av fordons- och personalbehov, benchmarking mot andra kommuner och samråd med externa aktörer. Arbetet har utgått från resestatistik över ett normalår där säsongsvariationer och volymvariationer över dygnet kartlagts. Det har även genomförts intervjuer med trafikföretag, intresseorganisationer, interna funktioner inom staden och externa experter.

Resultat

Möjliga scenarier har analyserats, där graden av egen regi varierat från mindre andel upp till cirka 40 procent av resorna i egen regi, i linje med tidigare analyser. Avgränsningen bygger på tidigare utredning som visat att ett helt övertagande av serviceresor i egen regi skulle innebära betydande kostnadsökningar. Samtidigt bedöms rörlig trafik vara mindre lämplig att bedriva i egen regi eftersom den används för att hantera toppbelastning och därmed kräver reservkapacitet med låg beläggningsgrad. Analysen har därför fokuserat på olika nivåer av delvis egen regi inom den fasta trafiken. Resultaten visar att delvis egen regi skulle innebära marginella kostnadseffekter, stabil kvalitet i nivå med dagens lösning samt begränsade påverkansmöjligheter på rörlig trafik. Samtidigt skulle modellen ge ökad insyn, rådighet och möjlighet till innovation genom exempelvis egen referenstrafik.

Utredningen har även belyst ett antal kompletterande aspekter som bedöms relevanta för den fortsatta utvecklingen av serviceresor.

- Utredningen lyfter vikten av att se över möjligheten att minska de mest utmanande topparna i morgon- och eftermiddagstrafik genom dialog med skolor, daglig verksamhet och andra verksamheter som kan påverka hämtning- och lämningstider.

- En central del berör samverkan mellan Göteborgs Stad och Västra Götalandsregionen. Det framkommer att regionens högtrafik inte helt sammanfaller med stadens. Detta innebär att en mer gemensam planering och genomförande teoretiskt kan förbättra kapacitetsutnyttjandet och minska antalet fordon i trafik. Detta bör resultera i minskad miljöpåverkan och trängsel i staden då färre fordon krävs för att genomföra uppdragen.

- Kommande avtal för rörlig trafik behöver beakta identifierade kvalitetsutmaningar som påverkar leveransförmågan och medför variationer i utförandet. Den rörliga trafiken utgör ett viktigt komplement vid högtrafik, men präglas samtidigt av en ojämn leveranskvalitet.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att uppdraget nu är fullgjort. Den genomförda analysen visar att delvis egen regi är ett möjligt alternativ men att effekterna är begränsade inom kostnad, kvalitet och hållbarhet. Förvaltningen föreslår att stadsmiljönämnden förklarar uppdraget för fullgjort.

Jenny Olsson
Avdelningschef
Mobilitet och Serviceresor

Anders Ramsby
Förvaltningsdirektör